

Økologi, Planter

Økologiske frugttræer i OrganicXseeds

Introduktionen af OrganicXseeds i 2020 har ført til væsentlige ændringer for de økologiske frugtavlere, idet der er kommet et større udbud af økologiske frugttræer særligt fra udenlandske leverandører.

Viden om Opdateret 16. februar 2022

Siden 1. januar 2020 har platformen for den økologiske frødatabase heddet OrganicXseeds, som den også gør i flere andre europæiske lande. Skiftet til OrganicXseeds har medført et stort udbud af bl.a. økologiske frugttræer fra udenlandske leverandører.

Tidligere har de økologiske frugtavlere været vant til, at der har været generel dispensation til at købe ikke-økologiske barrodstræer, men dette er ikke længere tilfældet. Økologiske frugtavlere skal derfor være ekstra opmærksomme på at tjekke OrganicXseeds, inden de bestiller planter.

Udenlandske leverandører

I "Økologi – Inspiration til Jordbruget" nr. 9, november 2020 skriver Maren Korsgaard om sine erfaringer med de udenlandske leverandører. Hendes oplevelse har været, at flere af de udenlandske planteskoler er meget professionelle og tilbyder gode økologiske frugttræer til en begrænset merpris.

Samtidig beskriver hun dog også den udfordring, at der mangler oplysninger på dansk om sorterne, og at det derfor stiller krav til købers sprogkundskaber at kunne få oplyst udbud, aftale pris, kvalitet, levering osv. Transportomkostningerne er en ekstra og væsentlig udgiftspost, og det vil derfor være en fordel at foretage større indkøb sammen med kolleger.

Velegnede sorter til danske forhold

Nogle sorter er i OrganicXseeds mærket som velegnede til dyrkning under danske forhold. Denne vurdering er foretaget af Landbrugsstyrelsen og tager bl.a. udgangspunkt i en dyrkningsvejledning for økologiske frugtavlere skrevet i 2020 af Maren Korsgaard, Økologisk VKST og Hanne Lindhard Pedersen, Hortiadvise.

Dyrkningsvejledningen kan du finde her: ["Dyrkningsvejledning for Økologiske Æbler og Pærer"](#)

Nye specialistgrupper

Fremadrettet vil Landbrugsstyrelsen nedsætte bredt sammensatte specialistgrupper, som vil understøtte Landbrugsstyrelsen ved vurdering af, om der er tilstrækkeligt bredt udvalg og mængde af tilgængelige sorter under en art eller sortsgruppe med henblik på, om sortsgruppen/arten skal være Kategori 1 med meget begrænsede muligheder for dispensation, Kategori 2 med mulighed for individuel tilladelse eller Kategori 3 med generel tilladelse med krav om bekræftelse.

Bestilling og ordrebekræftelse

Det er vigtigt, at du bestiller dine økologiske træer i god tid inden plantning. Hvis du vil være sikker på at få de ønskede sorter og den ønskede kvalitet, kan det anbefales, at du bestiller op til 2 år før, du skal bruge dem. Det kan desuden have betydning for dine muligheder for dispensation, hvis du ikke har forsøgt at bestille i god tid. Landbrugsstyrelsen henviser i Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion til, at man bør bestille minimum 12 måneder før plantning.

Når du afsøger markedet for økologiske træer, bør du gemme evt. dokumentation i tilfælde af, at det ønskede materiale ikke kan skaffes økologisk. Hvis den ønskede sort ikke kan købes økologisk, er det muligt at søge dispensation til køb af ikke-økologiske barrodplanter.

Ved bestilling er det altid vigtigt at få en ordrebekræftelse for at sikre, at det bestilte stemmer overens med det aftalte. Hvis du bestiller ikke-økologiske barrodplanter, er det vigtigt at gemme ordrebekræftelsen som dokumentation. Leveringstidspunkt skal fremgå af ordrebekræftelsen.

Dispensation til ikke-økologiske planter

Hvis den ønskede sort ikke er tilgængelig økologisk, skal du som udgangspunkt anvende en lignende sort. Hvis du søger dispensation til indkøb af ikke-økologiske barrodstræer, skal du kunne forklare, hvorfor du ikke kan anvende de tilgængelige sorter i OrganicXseeds, og hvorfor du har brug for en anden sort. Det kan f.eks. være:

- at de tilgængelige sorter ikke kan dyrkes i det danske klima
- at de er modtagelige for sygdomme
- at træet ikke har den rette grundstamme, antal grene eller generelt mangler en beskrivelse

Argumenterne for hvorfor du har brug for en anden sort kan f.eks. være:

- at den ønskede sort kan dyrkes uden sprøjtning
- at den passer til de klimatiske forhold
- at den har andre dyrknings- eller kvalitetsmæssige egenskaber der gør, at den kan anvendes til bestemte produktionsmæssige formål

Du skal beskrive alt i forhold til din egen bedrift, og du skal være omhyggelig med ansøgningen, da det vil spare tid ved sagsbehandlingen.

Ansøgninger sendes elektronisk i OrganicXseeds. For at gøre dette skal du oprette dit eget login. Vejledning hertil kan findes her på LandbrugsInfo i artiklen: "[OrganicXseeds – den danske frødatabase](#)".

Tidsbegrænset dispensation efter årstid

Det er vigtigt at være opmærksom på, at Landbrugsstyrelsen har valgt at inddele vækstsæsoner efter årstider. Derfor kan du kun få dispensation indenfor den pågældende vækstsæson og dermed årstid. Det betyder, at hvis du får dispensation til vintersæsonen, vil din dispensation udløbe ved udgangen af februar.

Hvis du får dispensation til forårssæsonen, vil dispensationen tilsvarende udløbe ved udgangen af maj. Det er vigtigt at have dette med i overvejelserne og planlægningen i forhold til, hvornår du skal ansøge, og hvornår du ønsker at plante. Det anbefales at søge i starten af sæsonen, dvs. i starten af december, i starten af marts osv., da sagsbehandling, modtagelse og plantning alt sammen tager tid.

Modtagelse og plantning inden udløb af dispensationsperioden

Hvis du bestiller ikke-økologiske barrodstræer, inden du har modtaget dispensation, er det for egen regning og risiko, hvis du ikke får den ønskede dispensation. Du må ikke plante, før du har fået dispensation af Landbrugsstyrelsen. Planterne skal være modtaget og plantet indenfor dispensationsperioden.

Hvis du har planer om at plante i vintermånederne, bør du altså søge i begyndelsen af december. Når du har modtaget svar på dispensation, skal du have modtaget og plantet dine planter, inden dispensationen udløber ved udgangen af februar. Hvis ikke dine planter er modtaget og plantet ved udløb af dispensationsperioden, skal du indsende en ny dispensationsansøgning. Hvis der i mellemtiden er kommet økologiske træer i OrganicXseeds, skal disse anvendes.

Omplantning

Hvis du kommer i en situation, hvor du mangler enkelte træer, eller dele af arealet skal omplantes pga. sygdom, vejr e.l. kan du søge dispensation til brug af ikke-økologiske barrodsplanter, hvis ingen leverandører kan levere økologisk materiale indenfor den ønskede tidsramme. I ansøgningen skal angives, hvornår omplantning skal ske, hvor stor en andel der skal udskiftet, og hvorfor der er behov for at udskifte.

Kontakt din rådgiver, hvis du er i tvivl eller har brug for råd og vejledning.

OrganicXseeds Danmark, den officielle danske database over tilgængelighed af økologiske frø

Emneord

Økologi

Publiceret: 17. december 2020

Opdateret: 16. februar 2022

Vil du vide mere?

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent

Innovationscenter for Økologisk Landbrug P/S

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Innovationscenter for Økologisk Landbrug udvikler ny viden og løsninger til landmænd og rådgivere. Sammen udvikler vi et mere bæredygtigt landbrug.

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000
Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010
8200 Aarhus N Email info@seges.dk

